

Analyzing the Relationship between Family Social Capital and Social Adjustment, Moral Behavior and Academic Success: The Mediating Role of Psychological Security

Foad Hassan Hossein Al-Katee¹, B. Mohajeran Ph.D.^{2*}

1. Ph.D. Student of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran.

2. Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran.

Abstract

Background: The present study was conducted with the aim of analyzing the relationship between family social capital and social adaptation, moral behavior and academic success, which investigated the mediating role of mental security in students of the first stage of applied arts preparatory schools, family education department in Baghdad province.

Method: The present study was applied in terms of purpose and descriptive-correlation in terms of method. The statistical population of students of applied arts preparatory schools, Baghdad Province Education Organization was 1200 people. According to the size of the statistical population, a sample of 291 people was selected using the cluster sampling method. A standard questionnaire was used to collect field data. In the inferential statistics section, structural equation analysis method was used with the help of SmartPls.

Results: The research results showed that family social capital as a key resource is directly and indirectly related to academic success and social adaptation of students. And the moral behaviors that are influenced by the social capital of the family have a significant positive effect on the academic success and social adjustment of students.

Conclusion: The family, as the main foundation of the local society, is where people experience and accept the first social roles after birth, so a person's family plays the main role in the social adaptation and behavior and emotions of the person throughout his life. Undoubtedly, in order to achieve this important goal, the family must create psychological security in the child so that he can achieve the necessary success by understanding moral and social values and as a result having moral behavior in social and academic life.

Keywords: Family Social Capital, Psychological Security, Social Adaptation, Moral Behavior, Academic Success.

***Corresponding Author:** B Mohajeran Ph.D., Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran. Email: behnazmohajeran0@gmail.com

How to cite: Foad Hassan Hossein Al-Katee, Mohajeran B. Analyzing the Relationship between Family Social Capital and Social Adjustment, Moral Behavior and Academic Success: The Mediating Role of Psychological Security. *Ethics in Science and Technology*. 2025,20(08): 194-202.

Copyright © 2025 Authors. Published by Iranian Association for Ethics in Science and Technology. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited

تحلیل رابطه سرمایه اجتماعی خانواده با سازگاری اجتماعی، رفتار اخلاقی و موفقیت تحصیلی: نقش میانجی امنیت روانی

فؤاد حسن حسین الکاطع^۱، دکتر بهناز مهاجران^{۲*}

۱. دانشجوی دکترای علوم تربیتی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

۲. گروه علوم تربیتی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۲۷، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۳۰)

چکیده

زمینه: پژوهش حاضر با هدف تحلیل ارتباط سرمایه اجتماعی خانواده با سازگاری اجتماعی، رفتار اخلاقی و موفقیت تحصیلی انجام شد که به بررسی نقش میانجی امنیت روانی در دانش آموزان مرحله اول مدارس مقدماتی هنرهای کاربردی، اداره آموزش خانواده در استان بغداد، پرداخته است.

روش: پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری دانش آموزان مدارس مقدماتی هنرهای کاربردی، سازمان آموزش و پرورش استان بغداد به تعداد ۱۲۰۰ نفر بود. با توجه به حجم جامعه آماری، نمونه ای به حجم ۲۹۱ نفر با روش نمونه گیری خوشه ای، انتخاب شد. جهت جمع آوری داده های میدانی از ابزار پرسشنامه استاندارد استفاده گردید. در بخش آمار استنباطی جهت بررسی از روش تحلیل معادلات ساختاری با کمک SmartPls بهره گرفته شد.

یافته ها: نتایج تحقیق نشان داد که سرمایه اجتماعی خانواده به عنوان یک منبع کلیدی، به طور مستقیم و غیرمستقیم با موفقیت تحصیلی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان رابطه دارد و رفتارهای اخلاقی که از سرمایه اجتماعی خانواده اثر می پذیرند، بر موفقیت تحصیلی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان اثرگذار معنادار مثبتی را دارد.

نتیجه گیری: خانواده، به عنوان اصلی ترین بنیان جامعه محلی است که افراد پس از تولد اولین نقش های اجتماعی را در آن تجربه کرده و می پذیرند بنابراین خانواده یک فرد اصلی ترین نقش را در سازگاری اجتماعی و رفتار و عاطفه فرد در تمام طول زندگی دارد. بی شک خانواده برای دستیابی به این هدف مهم می بایست امنیت روانی را در کودک ایجاد کند تا وی بتواند با درک ارزش های اخلاقی و اجتماعی و در نتیجه داشتن رفتار اخلاقی در زندگی اجتماعی و تحصیلی موفقیت های لازم را کسب نماید.

کلیدواژگان: سرمایه اجتماعی خانواده، امنیت روانی، سازگاری اجتماعی، رفتارهای اخلاقی، موفقیت تحصیلی.

سرآغاز

به صورتی که دانش آموزان برخوردار از سرمایه اجتماعی خانواده موفقیت تحصیلی^۱ بیشتر و عملکرد مثبت از خود نشان می دهند و درک بهتری از سازگاری اجتماعی و موفقیت تحصیلی همراه با امنیت و روان امن دارند (۲) سرمایه اجتماعی خانواده به معنای مشارکت و قرارگیری در یک واحد اجتماعی خانواده که شامل حمایت روانی و امکان برطرف کردن نیازهای اولیه است و روابط میان اعضای خانواده پایدار است. چنین خانواده هایی به شکل مستقیم و غیر مستقیم، در فعالیت های خیرخواهانه و اجتماعی نیز مشارکت دارند (۳).

عدم آگاهی، فقدان دسترسی به منابع اجتماعی پایدار^۱، ناهمسانی ارزش ها^۲ و باورها، نقض حقوق و توانمندی های فردی^۳، کمبود شبکه اجتماعی^۴، منجر به عدم پذیرش، تعارض در رفتارها و ارتباطات با دیگر اعضای جامعه می گردد و عدم اعتماد به نفس، کاهش سازگاری اجتماعی^۵ و مهارت های اجتماعی^۶ و ناتوانی در برقراری روابط میان فردی دانش آموزان شده است (۱). سرمایه اجتماعی^۷ خانواده نقش مهمی در شکل گیری زندگی آرام و بدون تنش های اجتماعی دارد و در تصمیم گیری ها و رفتارهای دانش آموزان اثرگذار است.

سرمایه اجتماعی درون خانواده به عنوان مهم‌ترین نوع سرمایه اجتماعی در زندگی افراد شناخته می‌شود. این سرمایه به روابط، هنجارها و اعتقادات موجود بین اعضای خانواده اشاره دارد که نقش بسیار مهمی در تسهیل همکاری و هماهنگی بین آنها ایفا می‌گردد^(۴). ابعاد مختلف سرمایه اجتماعی درون خانواده شامل روابط خانوادگی، اعتماد درون خانوادگی و هنجارها و ارزش‌های خانوادگی^(۵) است. روابط نزدیک و حمایت‌گرانه بین والدین و فرزندان، همسران و سایر اعضای خانواده، از مهم‌ترین جنبه‌های این سرمایه است. اعتماد متقابل^(۶) بین اعضای خانواده به یکدیگر و باور به صداقت و پایبندی آنها به تعهدات خود، نیز جزء اساسی سرمایه اجتماعی درون خانواده محسوب می‌شود. همچنین، هنجارها و ارزش‌های مشترک خانوادگی مانند همکاری^(۷)، مسئولیت‌پذیری^(۸)، احترام و ایثار، زمینه‌ساز تقویت این سرمایه هستند^(۹). سرمایه اجتماعی بیرون خانواده به روابط، هنجارها و اعتقادات افراد با گروه‌ها و جوامع خارج از خانواده اشاره دارد. این نوع سرمایه اجتماعی دارای انواع مختلفی است که هر کدام نقش و کارکردهای خاص خود را دارند^(۱۰). ارتباطات بیرون خانوادگی به میزان کیفیت پیوندهای اعضای خانواده با افراد، گروه‌ها و نهادهای خارج از خانواده اشاره دارد. این شاخص نشان‌دهنده میزان گسترش و تنوع شبکه‌های اجتماعی خانواده است. برخی از مهم‌ترین جنبه‌های ارتباطات بیرون خانوادگی عبارتند از: میزان ارتباطات والدین با همسایگان و دوستان، مشارکت فرزندان در فعالیت‌های اجتماعی و گروهی، میزان حضور اعضای خانواده در جلسات اجتماعی و مراسم عمومی، ارتباطات خانواده با نهادهای آموزشی، مذهبی و خدماتی. این ابعاد می‌تواند بر دسترسی خانواده به اطلاعات، منابع و فرصت‌های مختلف تأثیرگذار باشد^(۱۱). مطالعات بیانگر اثر گذاری سرمایه اجتماعی خانواده بر سازگاری فردی و اجتماعی کودک، شیوه رفتار و عملکرد اخلاقی^(۱۲) وی و موفقیت در جنبه‌های مختلف زندگی است.

مفهوم سازگاری اجتماعی، به وضعیتی اطلاق می‌شود که فرد با حضور در اجتماع، با دیگران ارتباط اجتماعی دارد؛ قوانین و ارزش‌های اجتماعی دارای احترام است و توانایی حل و فصل مسائل، نیازها و انتظارات جامعه را دارد^(۱۳). سازگاری به منظور آرامش و تعادل در زندگی اهمیت زیادی دارد. آنقدر که ما به محیط و شرایط خود همخوانی داشته باشیم، زندگی ما آسان‌تر خواهد بود^(۱۴). سازگاری در روابط انسانی نقشی اساسی دارد. زمانی که افراد قادر به تطبیق و تعامل سالم با دیگران هستند، روابط بهبود یافته، اختلافات کاهش یافته و ارتباطات سالم‌تر خواهد بود. سازگاری می‌تواند بر سلامت روانی^(۱۵) تأثیر مثبتی داشته باشد. فردی که با موقعیت‌ها و فشارهای مختلف به خوبی تطابق دارد، احتمال بروز استرس و اضطراب کمتری دارد^(۱۶) در کنار آن سرمایه اجتماعی خانواده بر شیوه رفتار فرد و توجه وی به اصول اخلاقی در ارتباطات اثر گذار است. رفتار اخلاقی رفتاری است که از نظر اخلاقی به عنوان «خوب» و «درست» در مقابل «بد» یا «نادرست» در یک موقعیت معین پذیرفته می‌شود. اخلاق رمز ارزش‌ها و اصول اخلاقی است که رفتار فردی یا گروهی را با توجه به درست یا غلط بودن هدایت

می‌کند^(۱۷). رفتار اخلاقی^(۱۸) هم از نظر قانونی و هم اخلاقی برای جامعه بزرگتر قابل قبول است. رفتار اخلاقی به رفتاری اطلاق می‌شود که فرد به گونه‌ای رفتار کند که از اصول و ارزش‌های اخلاقی، در محیط اجتماعی و چندهرنگی حمایت کند. این شامل تصمیم‌گیری‌های اخلاقی و برداشتن گام‌های مناسب برای تعیین نتایج است و در عین حال شجاعت، مسئولیت‌پذیری خود و توانایی مدیریت روابط در همه سطوح را نشان می‌دهد. رفتار اخلاقی اغلب ریشه در حس انصاف دارد، به طوری که افراد تصمیم می‌گیرند به گونه‌ای عمل کنند که نه تنها برای خودشان درست است، بلکه برای بقیه افراد جامعه نیز منصفانه است^(۱۹). رفتار اخلاقی شخصی شامل رفتار به گونه‌ای است که ارزش‌ها و اخلاق درونی را منعکس کند. این انعکاس بی‌شک ریشه در ارتباطات خانوادگی فرد داشته و از آن نشأت می‌گیرد^(۲۰).

علاوه بر این، موفقیت تحصیلی به منظور دست‌یابی به عملکرد مطلوب، موفقیت در حوزه تحصیل و آموزش بهتر اشاره دارد^(۲۱). این موضوع همراه تعهد و تلاش مداوم، برنامه‌ریزی منسجم، دارای مهارت بهتر، پشتوانه اجتماعی، مدیریت استرس و در یک محیط علمی کارآمد هم چون مدرسه و دانشگاه قابل تحقق است^(۲۲). اما تنها با تکیه بر سرمایه اجتماعی خانواده و برخورداری از یک امنیت روانی این موفقیت قابل تحقق است.

امنیت یکی از مفاهیم بنیادین و حیاتی در زندگی انسان‌ها و جوامع است که به وضوح تأثیرگذاری عمیق در کیفیت زندگی افراد و پیشرفت جوامع دارد. امنیت به عنوان یک وضعیت دلخواه که از خطرات فیزیکی، روانی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی محافظت می‌کند^(۲۳). امنیت روانی یکی از جنبه‌های حیاتی امنیت است که به حفظ و تقویت سلامت روحی و روانی افراد می‌پردازد. وضعیت امنیت روانی افراد تأثیر بسزایی بر کیفیت زندگی، تعاملات اجتماعی، عملکرد شغلی و رضایت کلی افراد دارد. امنیت روانی به احساس امنیت، آرامش، تعادل و قدرت تطابق با فشارهای روزمره و وضعیت‌های استرس‌زا اشاره دارد^(۲۴). امنیت روانی به وضعیتی اطلاق می‌شود که افراد بتوانند در جامعه احساس امنیت و استقرار روانی داشته باشند. این مفهوم شامل حفظ سلامت روانی فرد، ارتباطات سالم با دیگران، احساس تعلق به جامعه و ایجاد روابط مثبت با افراد دیگر است^(۲۵) با توجه به آنچه گفته شد و اهمیت سرمایه اجتماعی در زندگی پژوهش حاضر با هدف تحلیل ارتباط سرمایه اجتماعی خانواده با سازگاری اجتماعی، رفتار اخلاقی و موفقیت تحصیلی انجام شد که به بررسی نقش میانجی امنیت روانی در دانش‌آموزان مرحله اول مدارس مقدماتی هنرهای کاربردی، اداره آموزش خانواده در استان بغداد، پرداخته است.

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری دانش‌آموزان مدارس مقدماتی هنرهای کاربردی، سازمان آموزش و پرورش استان بغداد به تعداد ۱۲۰۰ نفر بود.

پرسشنامه موفقیت تحصیلی: پرسشنامه موفقیت تحصیلی توسط ولز (۲۰۱۰) در ۱۰ مولفه و ۳۹ گویه ساخته شد. روایی و پایایی آن تأیید شده است و پایایی آن با روش کرونباخ ۰/۸۰ است.

پرسشنامه امنیت روانی: این پرسشنامه در سال ۲۰۰۴ توسط مازلو ساخته شده است. این پرسشنامه ویژه نوجوانان ۱۵ تا ۱۹ ساله است. فرم کوتاه این پرسشنامه دارای ۱۸ سوال است و جواب هر سوال به صورت بله و خیر است. پرسشنامه امنیت روانی مازلو به سنجش میزان امنیت روان در یک فرد در چهار مولفه؛ اطمینان به خود، احساس ناخشنودی، ناسازگاری محیطی و دید مردم نسبت به فرد می باشد. پرسشنامه امنیت روانی مازلو دارای روایی و اعتبار و نمره گذاری می باشد. و پایایی آن با آلفای کرونباخ ۰/۸۵ برآورد شده است. در بخش آمار استنباطی جهت بررسی از روش تحلیل معادلات ساختاری با کمک SmartPls بهره گرفته شد.

یافته‌ها

ضرایب معناداری

ابتدایی ترین معیار برای سنجش رابطه بین سازه ها در مدل (بخش ساختاری)، ضرایب معناداری است که با استفاده از دستور بوت استرپ در نرم افزار قابل مشاهده است. در صورتی که مقدار این ضرایب از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین سازه ها و در نتیجه تأیید فرضیه های پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد است. باید توجه داشت که اعداد t فقط صحت رابطه ها را نشان داده و شدت رابطه بین سازه ها را نمی تواند بسنجد. براساس جدول شماره ۱- اثرگذاری تمامی مؤلفه های سرمایه اجتماعی خانواده بر موفقیت تحصیلی، رفتار اخلاقی، امنیت روانی-اجتماعی و سازگاری اجتماعی تأیید می شود.

با توجه به حجم جامعه آماری، نمونه ای به حجم ۲۹۱ نفر با روش نمونه گیری خوشه ای، انتخاب شد.

جهت جمع آوری داده های میدانی ۵ پرسشنامه استاندارد به کار رفت:

پرسشنامه سرمایه اجتماعی خانواده: این پرسشنامه دارای ۳۳ سوال بوده و توسط اکبری و همکاران ۱۳۹۳ ساخته شده است و روایی و پایایی آن تأیید شده است و پایایی آن با روش کرونباخ ۰/۶۰ است.

پرسشنامه سازگاری اجتماعی: این پرسشنامه توسط سینه ها و سینگ در سال ۱۹۹۳ ساخته شد. پرسشنامه AISS دارای ۶۰ سوال است که جواب هر سوال به صورت بله و خیر است. این پرسشنامه به سنجش میزان سازگاری دانش آموزان ۱۴ تا ۱۸ ساله پرداخته و قصد دارد دانش آموزان با سازگاری خوب را از دانش آموزان با سازگاری ضعیف در سه حوزه جدا سازد که این سه حوزه عبارتند از:

- ۱- سازگاری عاطفی: نمره بالا نشان دهنده بی ثباتی عاطفی و نمره پایین، نشانگر ثبات عاطفی است.

- ۲- سازگاری اجتماعی: نمره بالا بیانگر سلطه پذیری و عقب ماندگی و نمرات پایین نشان دهنده پرخاشگری است.

- ۳- سازگاری آموزشی: نمرات بالا نشان دهنده وضعیت درسی و تحصیلی ضعیف و نمرات پایین مخصوص علاقه مندی به تحصیل و مدرسه است.

در این پرسشنامه نمره بالا نشانه ناسازگاری بالا و سازگاری پایین است.

پایایی این پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ ۰/۶۵ است.

پرسشنامه رفتار اخلاقی: پرسشنامه رفتار اخلاقی توسط ثابت و همکاران در سال (۱۳۹۴) برای سنجش رفتار اخلاقی دانشجویان طراحی و تدوین شده است. این پرسشنامه دارای ۳۲ سوال و ۸ مولفه می باشد و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت با سوالاتی مانند (رنگ پوست، لهجه و شیوه پوشش فردی را مسخره کرده ام) به سنجش رفتار اخلاقی می پردازد. پایایی پرسشنامه رفتار اخلاقی از روش آلفای کرونباخ بالای ۷۰ صدم به دست آمده است

جدول ۱: ضرایب معناداری رابطه میان سازه های پژوهش

P Values	T Statistics (O/STDEV)	Standard Deviation (STDEV)	روابط بین متغیرها
۰/۰۰۰	۶/۶۳	۰/۰۸۱	ارتباطات بیرون خانوادگی بر سرمایه اجتماعی خانوادگی
۰/۰۰۰	۲/۸۳	۰/۰۹۹	ارتباطات درون خانوادگی بر سرمایه اجتماعی خانوادگی
۰/۰۰۰	۹/۲۱	۰/۰۵۹	امنیت روانی و اجتماعی بر احساس ناخشنودی
۰/۰۰۰	۹/۹۲	۰/۰۵۸	امنیت روانی و اجتماعی بر اطمینان به خود
۰/۰۰۰	۳/۳۷	۰/۰۹۴	امنیت روانی و اجتماعی بر باورهای دینی
۰/۰۰۰	۱۳/۲۹	۰/۰۴۸	امنیت روانی و اجتماعی بر دید مردم نسبت به فرد
۰/۰۰۰	۴/۶۱۷	۰/۰۹۱	امنیت روانی و اجتماعی بر سازگاری اجتماعی
۰/۰۰۰	۷/۶۸	۰/۰۷۵	امنیت روانی و اجتماعی بر موفقیت تحصیلی
۰/۰۰۰	۱۲/۱۲	۰/۰۵۲	امنیت روانی و اجتماعی بر ناسازگاری محیطی
۰/۰۰۰	۸/۶۹	۰/۰۶۰	رفتار اخلاقی بر تأثیر در زندگی اجتماعی
۰/۰۰۰	۷/۵۹۰	۰/۰۷۱	رفتار اخلاقی بر تعهد

۰/۰۰۰	۷/۵۴	۰/۰۳۸	رفتار اخلاقی بر باورمندی
۰/۰۰۰	۱۵/۷۲	۰/۰۴۷	سازگاری اجتماعی بر آموزشی
۰/۰۰۰	۲۰/۵۵	۰/۰۳۶	سازگاری اجتماعی بر اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۱/۰۷	۰/۰۵۴	سازگاری اجتماعی بر عاطفی
۰/۰۰۰	۱۲/۶۹	۰/۰۵۱	سرمایه اجتماعی خانوادگی بر امنیت روانی و اجتماعی
۰/۰۰۰	۲/۷۹	۰/۰۱۰۲	سرمایه اجتماعی خانوادگی بر رفتار اخلاقی
۰/۰۰۰	۲/۲۲	۰/۰۸۷	سرمایه اجتماعی خانوادگی بر سازگاری اجتماعی
۰/۰۰۰	۲/۳۲	۰/۰۸۸	سرمایه اجتماعی خانوادگی بر موفقیت تحصیلی
۰/۰۰۰	۹/۷۸	۰/۰۵۹	موفقیت تحصیلی بر اجتماعی شدن
۰/۰۰۰	۱۰/۵۹	۰/۰۵۷	موفقیت تحصیلی بر انگیزه درونی
۰/۰۰۰	۸/۸۱	۰/۰۵۸	موفقیت تحصیلی بر تصمیم گیری شغلی
۰/۰۰۰	۱۸/۱۴	۰/۰۴۳	موفقیت تحصیلی بر مهارت های آکادمیک
۰/۰۰۰	۹/۳۴	۰/۰۶۳	موفقیت تحصیلی بر کارآمدی مربی

معیار R Squares یا R^2

این معیار نشان از تأثیر متغیر برون را بر یک متغیر درون را دارد. معیار R^2 تنها برای سازه های درون زای مدل محاسبه می گردد و برای سازه های برون را مقدار این معیار صفر است. هاینر و همکاران سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ را به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی R^2 معرفی می کنند. در مدل پژوهش متغیر سرمایه اجتماعی خانواده به عنوان متغیر انعکاسی و متغیرهای موفقیت تحصیلی، باورهای دینی، امنیت روانی و اجتماعی و سازگاری اجتماعی تشکیل دهنده مدل ترکیبی هستند (جدول شماره ۴-)

معیار Q^2

اگر در یک مدل، روابط بین سازه ها به درستی تعریف شده باشند، سازه ها قادر خواهند بود تا تأثیر کافی بر شاخص های یکدیگر بگذارند. در صورتی که مقدار Q^2 در مورد یک سازه درون را صفر و یا کمتر از صفر شود، نشان از آن دارد که روابط بین سازه های دیگر مدل و آن سازه درون را به خوبی تبیین نشده و مدل نیاز به اصلاح دارد. همه متغیرهای درون زای مدل دارای مقدار Q^2 بالای صفر است (جدول شماره ۴-)

یعنی متغیرها خوب بازسازی شده و توانایی پیش بینی را دارد. هنلستر و همکاران در مورد شدت قدرت پیش بینی مدل سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵، ۰/۳۵ (به ترتیب ضعیف، متوسط و قوی) را تعیین نموده اند. همان طور که در جدول شماره ۴- مشاهده می شود، مقدار Q^2 برای تمامی متغیر درون زای مساوی و یا بیشتر از ۰/۳۵ است.

جدول ۲: نتایج معیار Q^2 و R Square

متغیرها	R Square	$Q^2_{predict}$
آموزشی	۰/۴۲۹	۰/۳۹۴
اجتماعی	۰/۵۶۲	۰/۳۷۳
اجتماعی شدن	۰/۳۰۳	۰/۳۸۰
احساس ناخشنودی	۰/۳۸۵	۰/۳۲۲
اطمینان به خود	۰/۳۲۸	۰/۳۹۸
انگیزه درونی	۰/۳۵۱	۰/۳۷۱
رفتار اخلاقی	۰/۳۵۴	۰/۴۱۲
تأثیر در زندگی اجتماعی	۰/۳۹۴	۰/۸۷۲
تصمیم گیری شغلی	۰/۳۶۷	۰/۳۳۴
تعهد	۰/۳۸۸	۰/۴۶۹
دید مردم نسبت به فرد	۰/۳۸۹	۰/۳۹۱
سازگاری اجتماعی	۰/۳۵۳	۰/۳۵۷
سرمایه اجتماعی خانوادگی	۰/۴۴۸	۰/۳۶۷
عاطفی	۰/۳۵۲	۰/۳۶۶
باورمندی	۰/۵۴۰	۰/۷۰۴
مهارت های آکادمیک	۰/۴۸۷	۰/۳۹۴
موفقیت تحصیلی	۰/۳۹۸	۰/۳۶۷

ناسازگاری محیطی	۰/۳۷۲	۰/۳۷۱
کارآمدی مربی	۰/۳۱۸	۰/۳۷۵

جدول ۳: مقادیر ضریب مسیر، T-Value، عوامل مستقل و وابسته

روابط بین متغیرها	عوامل مستقل	عوامل وابسته	ضرایب مسیر	P Values	نتیجه
ارتباطات بیرون خانوادگی بر سرمایه اجتماعی خانوادگی اثر دارد.	ارتباطات بیرون خانوادگی	سرمایه اجتماعی خانوادگی	۶/۶۳	۰/۰۰۰	تأیید
ارتباطات درون خانوادگی بر سرمایه اجتماعی خانوادگی اثر دارد.	ارتباطات درون خانوادگی	سرمایه اجتماعی خانوادگی	۲/۸۳	۰/۰۰۰	تأیید
امنیت روانی و اجتماعی بر احساس ناخشنودی اثر دارد.	امنیت روانی و اجتماعی	احساس ناخشنودی	۹/۲۱	۰/۰۰۰	تأیید
امنیت روانی و اجتماعی بر اطمینان به خود اثر دارد.	امنیت روانی و اجتماعی	اطمینان به خود	۹/۹۲	۰/۰۰۰	تأیید
امنیت روانی و اجتماعی بر رفتار اخلاقی اثر دارد.	امنیت روانی و اجتماعی	باورهای دینی	۳/۳۷	۰/۰۰۰	تأیید
امنیت روانی و اجتماعی بر دید مردم نسبت به فرد اثر دارد.	امنیت روانی و اجتماعی	دید مردم نسبت به فرد	۱۳/۲۹	۰/۰۰۰	تأیید
امنیت روانی و اجتماعی بر سازگاری اجتماعی اثر دارد.	امنیت روانی و اجتماعی	سازگاری اجتماعی	۴/۶۱۷	۰/۰۰۰	تأیید
امنیت روانی و اجتماعی بر موفقیت تحصیلی اثر دارد.	امنیت روانی و اجتماعی	موفقیت تحصیلی	۷/۶۸	۰/۰۰۰	تأیید
امنیت روانی و اجتماعی بر ناسازگاری محیطی اثر دارد.	امنیت روانی و اجتماعی	ناسازگاری محیطی	۱۲/۱۲	۰/۰۰۰	تأیید
رفتار اخلاقی بر تأثیر در زندگی اجتماعی اثر دارد.	باورهای دینی	تأثیر در زندگی اجتماعی	۸/۶۹	۰/۰۰۰	تأیید
رفتار اخلاقی بر تعهد اثر دارد.	باورهای دینی	تعهد و عمل به باورها	۷/۵۹۰	۰/۰۰۰	تأیید
رفتار اخلاقی بر باورمندی اثر دارد.	باورهای دینی	عمق باور	۷/۵۴	۰/۰۰۰	تأیید
سازگاری اجتماعی بر آموزشی اثر دارد.	سازگاری اجتماعی	آموزشی	۱۵/۷۲	۰/۰۰۰	تأیید
سازگاری اجتماعی بر اجتماعی اثر دارد.	سازگاری اجتماعی	اجتماعی	۲۰/۵۵	۰/۰۰۰	تأیید
سازگاری اجتماعی بر عاطفی اثر دارد.	سازگاری اجتماعی	عاطفی	۱۱/۰۷	۰/۰۰۰	تأیید
سرمایه اجتماعی خانوادگی بر امنیت روانی و اجتماعی اثر دارد.	سرمایه اجتماعی خانوادگی	امنیت روانی و اجتماعی	۱۲/۶۹	۰/۰۰۰	تأیید
سرمایه اجتماعی خانوادگی بر رفتار اخلاقی اثر دارد.	سرمایه اجتماعی خانوادگی	باورهای دینی	۲/۷۹	۰/۰۰۰	تأیید
سرمایه اجتماعی خانوادگی بر سازگاری اجتماعی اثر دارد.	سرمایه اجتماعی خانوادگی	سازگاری اجتماعی	۲/۲۲	۰/۰۰۰	تأیید
سرمایه اجتماعی خانوادگی بر موفقیت تحصیلی اثر دارد.	سرمایه اجتماعی خانوادگی	موفقیت تحصیلی	۲/۳۲	۰/۰۰۰	تأیید
موفقیت تحصیلی بر اجتماعی شدن اثر دارد.	موفقیت تحصیلی	اجتماعی شدن	۹/۷۸	۰/۰۰۰	تأیید
موفقیت تحصیلی بر انگیزه درونی اثر دارد.	موفقیت تحصیلی	انگیزه درونی	۱۰/۵۹	۰/۰۰۰	تأیید
موفقیت تحصیلی بر تصمیم گیری شغلی اثر دارد.	موفقیت تحصیلی	تصمیم گیری شغلی	۸/۸۱	۰/۰۰۰	تأیید
موفقیت تحصیلی بر مهارت های آکادمیک اثر دارد.	موفقیت تحصیلی	مهارت های آکادمیک	۱۸/۱۴	۰/۰۰۰	تأیید
موفقیت تحصیلی بر کارآمدی مربی اثر دارد.	موفقیت تحصیلی	کارآمدی مربی	۹/۳۴	۰/۰۰۰	تأیید

تحصیلی دانش آموزان در مرحله اول مدارس مقدماتی هنرهای کاربردی در استان بغداد، نشان دهنده اهمیت و تأثیر عمیق این عوامل بر یکدیگر است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که سرمایه اجتماعی خانواده به عنوان یک منبع کلیدی، می تواند به طور مستقیم و غیرمستقیم بر موفقیت تحصیلی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان تأثیر بگذارد. حمایت اجتماعی از خانواده، دوستان و معلمان می تواند به موفقیت تحصیلی کمک کند. دانش آموزانی که از حمایت عاطفی و اجتماعی کافی برخوردارند، معمولاً در مواجهه با چالش های تحصیلی به راحتی کمک می طلبند و از منابع موجود بهره برداری می کنند. این شبکه های حمایتی می توانند به آن ها در حل مشکلات تحصیلی و ارتقاء عملکرد کمک کنند.

وجود حمایت های عاطفی و اجتماعی در خانواده، می تواند احساس امنیت روانی را در دانش آموزان تقویت کند و از این طریق، به بهبود سازگاری

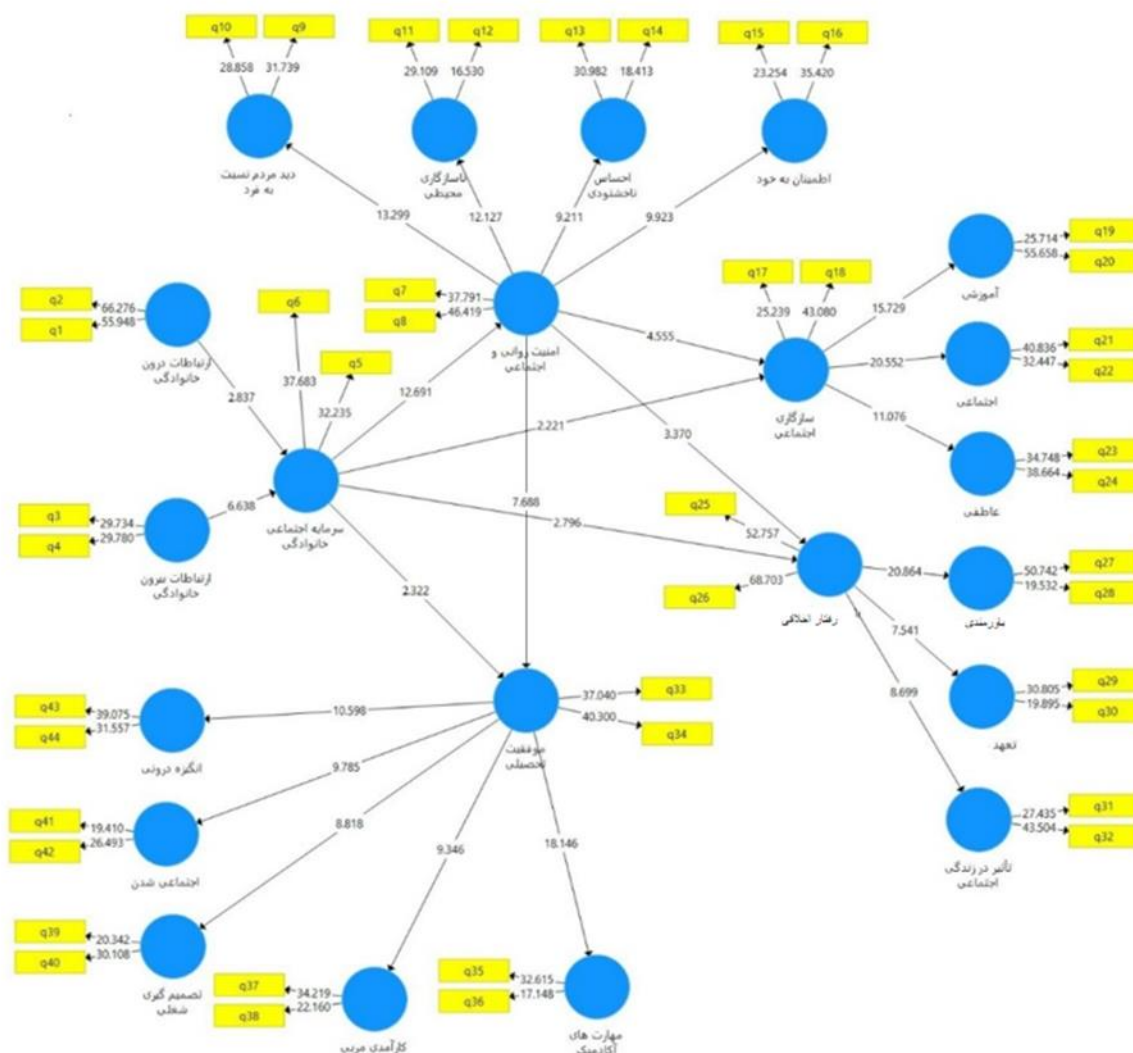
در صورتی که ضرایب مسیر مثبت باشد؛ روابط بین متغیرها مستقیم است و اثرگذاری آنها را نشان می دهد؛ در غیر این صورت روابط مستقیم نیست.

بحث

وجود امنیت اجتماعی به شکل گیری روابط مثبت با معلمان و همکلاسی ها کمک می کند. دانش آموزانی که از این روابط مثبت برخوردارند، معمولاً احساس راحتی بیشتری در مشارکت در کلاس و پرسش از معلمان دارند. این تعاملات اجتماعی می توانند به افزایش یادگیری و درک عمیق تر مفاهیم اخلاقی و شکل گیری رفتار اخلاقی کمک کنند و در نتیجه بر موفقیت تحصیلی تأثیر بگذارند. بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی خانواده بر سازگاری اجتماعی، رفتار اخلاقی و موفقیت

با تقویت احساس امنیت و حمایت در دانش‌آموزان، شرایط لازم برای رشد و توسعه رفتارهای مثبت و مبتنی بر اخلاق و سازگاری اجتماعی فراهم می‌شود. بنابراین، این نتایج بر اهمیت توجه به سرمایه اجتماعی خانواده و نقش آن در ایجاد محیط‌های آموزشی مثبت و حمایتگر تأکید می‌کند. این نتایج با نتایج برخی پژوهش‌ها در این زمینه همسو و همراستاست (۱۹-۲۶)

اجتماعی و موفقیت تحصیلی آن‌ها کمک نماید. همچنین، رفتار اخلاقی و احترام به ارزش‌ها و اصول اخلاقی که از طریق سرمایه اجتماعی خانواده شکل می‌گیرند، می‌توانند به تقویت هویت و احساس همدلی دانش‌آموزان کمک کنند و این امر به نوبه خود، بر موفقیت تحصیلی و سازگاری اجتماعی آن‌ها تأثیرگذار است. از سوی دیگر، امنیت روانی و اجتماعی به عنوان یک میانجی در این فرآیند عمل می‌کند، به طوری که

نگاره ۱: ضرایب معناداری متغیرهای هر سازه (آماره تی)

امنیت روانی به احساس آرامش و اطمینان فرد در محیط‌های اجتماعی اشاره دارد. دانش‌آموزانی که در خانواده‌های با سرمایه اجتماعی بالا رشد کرده‌اند، معمولاً احساس امنیت بیشتری دارند، که این احساس باعث تقویت سازگاری اجتماعی، رفتار اخلاقی و موفقیت تحصیلی آنان می‌گردد.

با توجه به این نتایج پیشنهاد می‌شود

یکی از دستاوردهای نظری این تحقیق، شناسایی نقش سرمایه اجتماعی خانواده در رفتار اخلاقی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان است. خانواده‌هایی که دارای سرمایه اجتماعی بالا هستند، معمولاً ارتباطات مثبت‌تری با جامعه دارند و این امر در ارتقای مهارت‌های اجتماعی و تعاملات فرزندان در محیط‌های مختلف نقش بسزایی را دارد. همچنین، این سرمایه اجتماعی در ایجاد حس همدلی و حمایت اجتماعی در دانش‌آموزان دارای اهمیت است. همچنین جنبه‌ی مهم این تحقیق، بررسی نقش میانجی‌گری امنیت روانی و اجتماعی در این فرآیند است.

ملاحظه های اخلاقی

موضوعات اخلاقی همچون؛ سرقت ادبی، رضایت آگاهانه؛ انتشار چنگانه و ... در پژوهش حاضر مورد توجه قرار گرفته اند.

واژه نامه

1. Sustain social resources	منابع اجتماعی پایدار
2. Inequality of values	ناهمسانی ارزشها
3. Individual capability	توانمندی فردی
4. Social networks	شبکه اجتماعی
5. Social adaptation	سازگاری اجتماعی
6. Social skills	مهارتهای اجتماعی
7. Social capital	سرمایه اجتماعی
8. Educational success	موفقیت تحصیلی
9. Values of family	ارزش های خانوادگی
10. Reciprocal trust	اعتماد متقابل
11. Cooperation	همکاری
12. Responsibility	مسئولیت پذیری
13. Ethical performance	عملکرد اخلاقی
14. Mental health	سلامت روان
15. Ethical behavior	رفتار اخلاقی

۱. سیاست گذاران و مسئولان آموزشی برنامه های حمایتی و آموزشی مؤثری طراحی کنند که به تقویت سرمایه اجتماعی در خانواده ها و بهبود شرایط تحصیلی و اجتماعی دانش آموزان بیانجامد.
۲. ارائه کارگاه های آموزشی برای والدین به منظور بهبود مهارت های ارتباطی و عاطفی
۳. تشویق خانواده ها به مشارکت در فعالیت های اجتماعی و فرهنگی محلی به مثابه تقویت حس همدلی، روابط اجتماعی و سازگاری اجتماعی
۴. تشکیل گروه های حمایتی برای والدین به منظور تبادل تجربیات و حمایت از یکدیگر در مواجهه با چالش های اجتماعی
۵. ارائه دوره های آموزشی برای فرزندان در زمینه مهارت های اخلاقی و اجتماعی و تعاملات مؤثر

نتیجه گیری

خانواده، به عنوان اصلی ترین بنیان جامعه محلی است که افراد پس از تولد اولین نقش های اجتماعی را در آن تجربه کرده و می پذیرند بنابراین خانواده یک فرد اصلی ترین نقش را در سازگاری اجتماعی و رفتار و عاطفه فرد در تمام طول زندگی دارد. بی شک خانواده برای دستیابی به این هدف مهم می بایست امنیت روانی را در کودک ایجاد کند تا وی بتواند با درک ارزش های اخلاقی و اجتماعی و در نتیجه داشتن رفتار اخلاقی در زندگی اجتماعی و تحصیلی موفقیت های لازم را کسب نماید.

References

1. Jin H, Ma X, Jiao S. Cultural capital and its impact on academic achievement: sustainable development of chinese high school students. Sustainability, 2022; 14(22): 14976
2. Gül, Y E. Social adaptation of university students migrating from rural to urban areas. Journal of Global Research in Education and Social Science, 2024; 18(1): 9-16. doi: <https://www.doi.org/10.56557/JOGRESS/2024/v18i18555>
3. Hishour ML, Khalifa M. The problem of the concept of social capital in sociological literature. Journal of Social and Human Sciences, 2022; 23(2): 45-58. (In Arabic).
4. Safari Gerayli M, Rezaei Pitenoei Y. A model for social capital and the capital cost. Journal of Health Accounting, 2020; 9(1): 61-77. doi: [10.30476/jha.2020.72766.1244](https://doi.org/10.30476/jha.2020.72766.1244)
5. Karavand O, Chenari V, Amirnezhad G. Designing a model of social capital building factors with emphasis on moral capital in regional electricity companies in Iran. Ethics in Science and Technology 2023; 17 (4) :140-148. Dor: [20.1001.1.22517634.1401.17.4.18.4](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1401.17.4.18.4)
6. Zolfaghari A. A sociological meta-analysis explanation of the relationship between social capital and social security. Journal of Social Order, 2019; 11(2): 161-190.
7. Taiebnia A, Souri A, Mirzababaei M. The impact of education on social capital. QJERP 2019; 27 (91) :261-288.
8. Al-Awjali ZA. Psychosocial adjustment among displaced and non-displaced university students according to some variables. Journal of the Faculty of Arts, 2024; (55): 66-113. Doi: <https://doi.org/10.37376/jfofa.vi55.4611>
9. Rezaee Rezvan S, Kareski H, Pakdaman M. The Effectiveness of Play Therapy based on Cognitive - Behavioral Therapy on Social Adjustment of Preschool Children. Pajouhan Sci J 2022; 20 (1) :33-40. Doi: [10.61186/psj.20.1.33](https://doi.org/10.61186/psj.20.1.33)
10. Sawadkahi A, Sharifi M, Shokri O. (2019). The effect of emotional and social adjustment on high-risk online behaviors of high school students. Knowledge and research in applied psychology, 2019; 21(2): 64-74. Doi: <https://doi.org/10.30486/jsrp.2020.1894981.2355>
11. Alizadeh Z, Dehghan F, Parvaneh E. Relationship between educational self-regulation & moral intelligence with academic achievement. Ethics in Science and Technology 2021; 16 (3) :159-162. Dor: [20.1001.1.22517634.1400.16.3.21.8](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1400.16.3.21.8)
12. Aghaei J, Nikravan M, Saboonchi R. The effect of ethical behavior on success with a modifying role in athletics. Ethics in Science and Technology 2023; 18 (2): 119-125. Dor: [20.1001.1.22517634.1402.18.2.16.5](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1402.18.2.16.5)
13. Alizadeh S, Alizadeh Damye T. Predication of ethical judgment & behavior based on personal-familial values & moral meta-cognition in students. Ethics in Science and Technology 2021; 16 (3) :147-153. Dor: [20.1001.1.22517634.1400.16.3.19.6](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1400.16.3.19.6)

14. Abu Mahara M. Towards achieving responsible and effective artificial intelligence in libya - review and comments on the national artificial intelligence policy issued by the general authority for communications and information technology in Libya - First Edition. Journal of Scientific Research, 2024; 2(2). Doi: <https://doi.org/10.13140/rg.2.2.29782.46404>
15. Sharqi N J. Academic accreditation in higher education institutions (curricula as a model). [M.A. thesis]. Iraq, Baghdad: University of Baghdad, College of Education for Girls. 2022. (In Arabic).
16. Zarei A, Makvandi B, Ehteshamzadeh P, Bavi S. Studying the effectiveness of empathy skills training on social adjustment and psychological security of senior high school boys' students. MEJDS 2022; 12 :88-88.
17. Dehghani H, Ebrahimi H. Studying the feeling of social and psychological security with a tendency toward superstition (case study: Isfahan University Students). Strategic Research on Social Problems, 2019; 8(4): 99-122. doi: [10.22108/srsp.2020.118235.1435](https://doi.org/10.22108/srsp.2020.118235.1435)
18. Ameri MA, Fathi A, Khosh Akhlaq F, Sharifi Rahnmo S. The effect of group educational quality method (QCT) on the psychosocial security of orphaned girls. Education and Evaluation (Educational Sciences), 2021;14(54): 177-197.
19. Sudan A R. (2023). A proposed framework for measuring the dimensions of social capital on knowledge sharing through the mediation of intrinsic motivations. [Ph.D. thesis]. Egyptian E-Learning University. 2023. (In Arabic). Doi: <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.10526.92489>
20. Suhairi Z, Suhairi Zainab ZS. Psychological security and academic adjustment among a sample of primary school students. Research laboratory: Suhairi Zainab Laboratory. 2023.
21. Fathi A, Sharifi Rahnmo S, Zare T. Predicting psychosocial security based on social desirability, social adaptation, and social adequacy among high school students (case study: Tabriz City). Societal Security Studies, 2020; 10(60): 105-131.
22. Kamari A, Seifzadeh A, Kashi MM, Rahmaninejad F, Kamari B. Investigating the relationship between academic performance and social adjustment of primary school students. Strategic Research in Education, 2023; 8: 1145-1157.
23. Gosha L, Mohammad Youssef B. Investigating the relationship between self-esteem and social capital of the family with the academic progress of second year elementary school students. Psychology and Educational Science Studies, 2021; 7(1): 1054-1063.
24. Shedrack N I. (2023). Family factors and community agencies: pathways to students' academic performance in Nigeria. Journal of Humanities and Social Sciences in Africa, 2023; 7(1): 16. doi: <https://www.doi.org/10.4314/johasam.v7i1.16>
25. Sabzian S, Garavand H. Causal modeling of the religious beliefs performance with educational citizenship behaviours: the mediating role of academic ethics. Islamic Perspective on Educational Science, 2022; 10(19): 49-70. doi: [10.30497/esi.2023.243478.1573](https://doi.org/10.30497/esi.2023.243478.1573)
26. Askari F, Manzari Tavakoli A, Manzari Tavakoli H, Zeinoddiny Z. The effectiveness of adaptation to school on academic success in secondary school students: the cyclical role of Islamic lifestyle and western lifestyle. Journal of Educational Psychology Studies, 2021; 18(42): 243-212. doi: [10.22111/jeps.2021.6423](https://doi.org/10.22111/jeps.2021.6423)